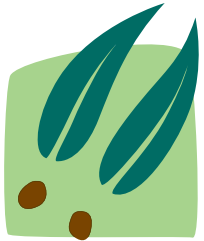

Welkom in Rozentuin Coloma

Agentschap voor
Natuur en Bos

Internationale rozencollectie

Een Vlaamse Rozentuin op wereldschaal

In het centrum van Sint-Pieters-Leeuw op goed 10 km van hartje Brussel, ligt de rozentuin van Coloma. Deze 2,2 ha grote unieke tuin vormt samen met het kasteel en het bijhorende park van Coloma een heerlijke plaats om te vertoeven.

De rozentuin van Coloma toont de roos in al haar facetten. Primitieve roosjes, rechtstreekse afstammelingen van de oerrozen. Veredelde rozen, producten van groene spits technologie.

In de tuin groeien rozen van dicht bij ons, naast rozen uit verre landen. Uit 25 landen komen ze; meer dan 3000 rozenvariëteiten goed voor 300.000 bloeiende rozen. Ze staan allemaal in deze Vlaamse rozentuin op wereldschaal...

Mensen maken rozen

Er is geen land in Europa dat niet kan bogen op tenminste een paar eigen, merkwaardige, opwindende rozenvariëteiten en de daarmee verbonden veredelaars. Vele tuinen zijn trots op oude tradities. Sommige worden zelfs al een paar eeuwen door dezelfde familie geëxploiteerd. Dynastiën van rozentelers- en veredelaars hebben oorlogen en crisissen overleefd. De ervaring, wijsheid en smaak van hun stichters, doorgegeven van vader op zoon of dochter, leven voort in families en bedrijven. Namen als Meiland, Cant, Kordes, Poulsen, Dot en zoveel anderen behoren tot het cultuurgoei van ons continent. Hun activiteiten betekenen een waarborg voor de toekomst, ook al haalt de moderne tijd de oude rozencultuur in. Traditionele veredelaars droegen met engelengeduld stuifmeel van roos naar roos. Zij waren vaklui, beslagen op vele terreinen, maar daarnaast moesten ze ook kunstenaars zijn. Kennis van de natuur, van rozen, van de erfelijkheidsleer en nog veel meer koppelden ze aan de inspiratie van artiesten.

Wetenschappers proberen vandaag de natuurlijke processen te versnellen. Gentechnologie en computermodellen bieden hen eindeloos veel nieuwe mogelijkheden. Toch zal de rozen teelt nooit een industrie worden als een andere. Altijd zullen er veredelaars met een kunstenaarsziel nodig zijn om nieuwe vormen en kleuren te dromen. Of mensen met een fijne neus voor nieuwe geuren, want van rozen geniet je met oog én reukzinn.

Marieken

Hoe het begon ... Ridders en een kamerheer

Middeleeuwse ridders bouwden het eerste kasteel in Sint-Pieters-Leeuw. Een bescheiden burcht, de heren van Gaasbeek duldden namelijk geen concurrentie van ondergeschikten. Van het huidige kasteel is pas sprake in 1515. De eigenaar was Leenaert van Hecke. Slotgracht en hoektorens doen nog aan een burcht denken. De grote vensters en comfortabele woonruimten zijn dan weer typisch voor wat Leenaerts tijdgenoten een 'lusthuis' noemden.

De naam Coloma dook in 1745 op, toen Eugenia barones Rose trouwde met Karel de Coloma, kamerheer van keizerin-koningin Maria Theresia van Oostenrijk. Een generatie later erfde Jan graaf van der Delft de Borghvliet het kasteel. Het landgoed bleef stamwoonst van die familie tot gravin Antoinette, weduwe van Albert graaf de Limburg-Stirum, in 1947 stierf.

Tot 1972 bood het kasteel onderdak aan een pensioonaat. Tien jaar later kocht de Vlaamse Overheid het verloederde park en gaf het een grondige opknappbeurt. Sint-Pieters-Leeuw verwierf het bouwvallige kasteel in 1984 en liet het restaureren tot cultuurcentrum en ruimte voor de gemeentelijke diensten cultuur, sport en toerisme.

Kasteel Coloma

Wegnemen van uitgebloeide rozenbloemen

Rozen verzorgen

Minder is meer

Snoeien prikkelt de groei van rozen: meer kracht gaat naar de bloemen dan naar het hout. Snoei verlengt ook de levensduur van de struiken. Struik- en stamrozen worden best gesnoeid in maart. Bij zacht weer in de tweede week, één of twee weken later bij kans op vorst. Verwijder eerst alle stompjes, dode en zwakke takken en behoud 3 à 5 takken per struik.

Struikrozen en stamrozen:

- Theehybride: zware takken afknippen boven het derde oog.
- Floribunda: sterk groeiende soorten afknippen boven het vijfde oog, lager groeiende boven het derde.
- Hybride remontantrozen: snoeien op 5 tot 7 ogen.

Botanische of parkrozen:

- Weinig of niet snoeien, hoogstens uitgeleefd hout weghalen.

Klim- en leirozen, treurozen:

- Snoei direct na de bloei
- Indien er genoeg jonge scheuten zijn: oude, afgedragen takken wegknippen.
- Zijn er niet genoeg jonge loten, knip uitgebloeide takken boven tweede of derde oog.
- Wilde scheuten, ontstaan onder de oculatie, helemaal wegknippen.

Hoe dromen werkelijkheid worden ...

Op verzoek van de plaatselijke bevolking en het lokale bestuur van Sint-Pieters-Leeuw werd er gezocht naar mogelijkheden om het park Coloma aantrekkelijker te maken voor haar bezoekers. Inspelend op de naam Rose ontstond de idee om een rozentuin te integreren in dit historische landgoed. Het Agentschap voor Natuur en Bos ging de uitdaging aan.

In 1994 en 1995 werd op de plaats van de vroegere moestuin een eerste rozentuin aangelegd. Deze tuin met dominantie van rode en witte rozen verwijst naar de kleuren van de baronie Rose. Het geometrische ontwerp verwijst bovendien naar de oorspronkelijke stijl van het domein en legt ook de link naar de verdwenen moestuin.

Door de grote belangstelling en positieve waardering voor deze realisatie, kwam er een vervolg aan dit verhaal. In het verlengde van de Rood-Witte tuin kwam een jaar later volledig in dezelfde stijl de Vlaamse rozentuin. Voor de invulling met rozen werden o.a. de belangrijkste Vlaamse rozenveredelaars (Louis Lens, Wilfried Delforge en het Rijksstation voor Sierplantenteelt Melle) uitgenodigd om hun meest representatieve variëteiten voor te stellen. Hieruit volgde een selectie van 250 variëteiten om deze tuin op Vlaams niveau te tillen.

De trein was nu helemaal vertrokken. Al snel ontstond de idee om in Coloma een rozenwandeling te creëren die de bezoekers een volledig beeld schenkt van de roos in ons bestaan. Hiermee

Roos 'Claudia Cardinale'

Beroemde namen

Rozenveredelaars zijn jaren bezig met het ontwikkelen van een nieuwe roos. Er komt dan ook ontzettend veel bij kijken: met de hand bestuiven, kruisen, opkweken, het selecteren van één of enkele plantjes uit duizenden probersels om ze vervolgens te vermeerderen. Na een jarenlange testperiode kan de veredelaar eindelijk een nieuwe variëteit op de markt brengen. Veelal zijn die rozen kwekersrechtelijk en merkenrechtelijk beschermd in diverse landen. Rozenkwekers en licentiehouders kweken en verdelen de roos dan over de hele wereld.

Wist je dat...?

- Het oudste stukje roos dat we kennen, is een fossiel blaadje van 35 miljoen jaren geleden. Het lijkt op de Rosa nutkana uit de Amerikaanse staten Californië en Colorado.
- De oudste afbeelding van rozen prijkt op een muurschildering uit het paleis van Knossos op het Griekse eiland Kreta. Ze is een kleine vierduizend jaar oud. De afgebeelde bloemen zijn geel en lichtroze. Experts discussiëren over de variëteit: is het een Rosa sancta, een gallica of een canina? De drie soorten bestaan vandaag nog.
- Vele teksten uit de klassieke oudheid verwijzen naar de roos. In de Ilias van Homeros balsemt Afrodite, dochter van de oppergod Zeus, het lichaam van de held Hector met 'balsem van ambrozijn, geurend naar rozen'
- Grieken, Egyptenaren en Romeinen waren grote rozenkwekers. Voor de uitvinding van de distilleertechniek, maakten ze rozenolie door blaadjes in olijfolie, sesam- of amandelolie te laten weken. Hun goden keken zeker met welgevallen naar de geurende rozenvelden. Eros, god van de liefde, en Dionysus, god van de wijn, droegen rozenkransen en daarom zetten Grieken graag dezelfde kransen op hun hoofd bij het drinken en feestvieren. Romeinse fuifnummers volgden hun voorbeeld, met enige overdrijving. Keizer Nero gaf ooit fortuinen uit om een feestzaal met rozen te versieren. Een paar eeuwen later liet zijn opvolger Heliogabalus de gasten van een banket tot driemaal toe bestrooien met rozenblaadjes. Talrijke feestvierders stikten onder de geurige overvloed. De Egyptische koningin CLEOPATRA ontving haar Romeinse minnaar Marcus Antonius op een 60 cm dik tapijt van rozenblaadjes.
- De Romeinse wijsgeer CICERO hield een gouverneur van Sicilië omdat hij te hoge belastingen inde, een rozenkrans op zijn hoofd droeg en reisde op een kussen gevuld met rozenblaadjes.

Dionysus met rozenkrans

- Perzische DICTERS in de middeleeuwen bezongen de roos als het symbool van het leven zelf. De mens moest volgens hen ernaar streven zo volmaakt te worden als een roos, strijden tegen de doorns en volhouden om later weer open te bloeien.
- Moslims bewonderen witte rozenblaadjes, want zweetdruppels van MOHAMMED dwarelden tijdens zijn tocht naar de hemel als rozenblaadjes neer op de aarde.
- In het Britse KONINKLIJKE wapen staan een witte en een rode roos. Zij herinneren aan de 'Rozenoorlog' in de 15e eeuw tussen het huis van York (witte roos) en het huis van Lancaster (rode roos).
- Op Het Lam Gods van de gebroeders VAN EYCK zijn apothekerrozen afgebeeld. Jan BRUEGHEL, vader en zoon, beelden in de 16e en 17e eeuw rozen af op een geniale manier. Zij beïnvloedden vele generaties van schilders uit de Nederlanden en daarbuiten.
- In CHINA werden rozen vooral geprezen voor hun medische kwaliteiten. Bloemen, bottels, zaden en bladeren werden en worden in talloze kruidenpreparaten gebruikt.
- Rozenblaadjes zijn lekker en mooi in SALADES en DESSERTS. Gebruik bloemblaadjes van iedere willekeurige geurende roos. Verwijder altijd het bittere hielkje aan de basis van de bloem.
- Klimrozen worden graag gebruikt om pergola's aan te kleden. In Coloma vindt u ze op de pergola en de koepel in de tuin, maar ook in de FRUITWEIDE tegenover het kasteel. Daar groeien klimrozen rond de bomen. Een oude truc om de bomen te beschermen tegen schurend vee. En tegen ... fruitdieven.

Apothekersroos

Oude rozen

Sommige rozen hebben een zeer oude geschiedenis. Eén van de belangrijkste rozen is de apothekersroos (Rosa gallica officinalis, Franse roos). Deze roos kan u vandaag nog steeds in vele tuinen vinden en is vereeuwigd op Het Lam Gods van de gebroeders Van Eyck in Gent. De apothekersroos bereikte Europa omstreeks 1250, in het kielzog van de Zevende Kruistocht. Thibault IV, hertog van Champagne, bijgenaamd 'de zanger', bracht de rozen mee en plantte ze in de tuin van zijn kasteel in de Provence. De apothekersroos werd eeuwenlang gekweekt om er een confituur met geneeskrachtige werking van te maken.

Rosa indica fragrans

Dwars door het front

In 1810 blokkeerden de Engelsen het Europese vasteland om Napoleon op de knieën te krijgen. Alleen een roos mocht passeren, met een speciale pas van de Admiraliteit. Het was een Hume's Blush Tea-scented China (Rosa indica fragrans) uit de kwekerij van John Kennedy in Hammersmith, nabij Londen. Bestemmelingen was de kersvers van Napoleon gescheiden keizerin Joséphine. Rond haar kasteel van Malmaison legde zij een tuin aan, waarvan tijdgenoten beweerden dat het de mooiste van de wereld was. Zij bezat een enorme rozencollectie. Joséphines verzameling kwijnde weg na haar dood in 1814, maar bleef bewaard op papier, dankzij Pierre-Joseph Redouté uit Saint-Hubert. Hij was een van de grootste bloemenschilders aller tijden. Zijn boek 'Les Liliacées' wordt alomtenschouwd als het mooiste geïllustreerde botanische werk dat ooit het daglicht zag. Redouté schilderde de rozen van Malmaison in het boek 'Les Roses', uitgegeven in drie delen tussen 1817 en 1824. De invloed van het boek en de herinneringen aan Malmaison waren voelbaar tot aan de Eerste Wereldoorlog. Zij hielden Frankrijk een eeuw lang het centrum van de rozenweek te blijven.

Meer informatie

Informatie en reservatie:

Agentschap voor Natuur en Bos - Domein Groenenberg
Konijnestraat 172 B, 1602 Sint-Pieters-Leeuw
Tel: 02/ 454 86 33 - Fax: 02/ 454 86 38
E-mail: vbr.anb@vlaanderen.be
www.natuurenbos.be

Foto's: Agentschap voor Natuur en Bos
Open: 15 mei tot 31 oktober van 10 tot 20 uur
Gesloten op maandag
Rondleidingen enkel op reservatie van dinsdag tot vrijdag om 10u of om 13u30

Het Agentschap voor Natuur en Bos verhuurt ook een deel van het domein (zie plan) als locatie voor evenementen voor organisaties binnen de overheid, bedrijven en particulieren. Geniet van een unieke locatie voor evenementen in dit prachtige domein. Voor meer informatie en reservatie kan u contact opnemen op het reservatienummer 02/ 454 86 35 of mailen naar vbr.anb@vlaanderen.be

V.U. Dirk Bogaert, Agentschap voor Natuur en Bos,
Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

Uitgave: april 2009

Op een paar minuten ...

De rozentuin van Coloma bevindt zich op slechts enkele minuten van andere domeinen die het Agentschap voor Natuur en Bos in Vlaams-Brabant beheert. Vlakbij liggen Gaasbeek-Groenenberg met het historische kasteel, de parken van Gaasbeek (eeuwenoude beuken) en Groenenberg (bloemen, solitairbomen) en de museuntuin van Gaasbeek. Verder naar het westen wacht het park van Ter Rijst op bezoekers die houden van rust en de speciale sfeer van dit klassieke landschapspark. (In Heikruis, op de weg Asse-Edingen.) Ten zuidoosten biedt het Hallerbos (Halle) ruimte aan wandelaars en natuurliefhebbers, terwijl het verborgen domein Zevenborre (Sint-Genesius-Rode) wacht op fijnproevers. Pure bosbeleving is mogelijk in het Zoniënwoud, met het Bosmuseum Jan van Ruusbroeck (Duboislaan 6, Hoeilaart). Intieme parken met veel groen en levenbrengend water kan u bezoeken in Beersel (Frankveld en Schaveys).

Klimrozentuin

- Aangeplant in 1994
- meer dan 150 klimrozenvariëteiten
- zo'n 90 variëteiten hoogstamfruitbomen

De Japanse rozentuin

- Aangelegd in 2009
- Meer dan 150 in Japan veredelde rozenvariëteiten
- Planontwerp verwijst naar de opgaande zon

Locatie af te huren voor evenementen
zie www.natuurenbos.be > thema's > commerciële activiteiten

Het Rozenmuseum

- 19de eeuws torengebouwtje ingericht in 2002 als museum
- Drie verdiepingen:
 - 1) Videopresentatie over de geschiedenis van de roos
 - 2) Interactieve digitale rozenencyclopedie
 - 3) De roos en de zintuigen
- Bezoek enkel met een gids

De Stamrozentuin

- Aangelegd in 2004
- 250 rozenvariëteiten op stam
- Breed dolomietpad met aan weerszijden kamers met op kleur gerangschikte stamrozen

ingang

Eduard Rooselaersstraat

Australië en Nieuw-Zeeland

Verenigde Staten

Canada

Noord-Ierland

De Internationale rozentuin

- aangelegd in 2000
- 1500 rozenvariëteiten gegroepeerd per land
- Rozen uit 25 verschillende landen; geselecteerd door de toonaangevende nationale rozenverenigingen

Verenigd Koninkrijk

Zuid-Europa met Spanje en Italië

Oost-Europa met Polen,

Tsjechische Republiek, Slovakije en Bulgarije

De Oude rozentuin

- Aangelegd in 2000
- Meer dan 700 soorten en variëteiten
- Volledig overzicht van de ontwikkeling van de roos van de oertijd tot en met de nieuwe tijd
- Apart plantvak met 60 rozenvariëteiten die een uitstekende groei- en bloeiwaliteit koppelen aan de beste ziekteresistentie

resistente rozen

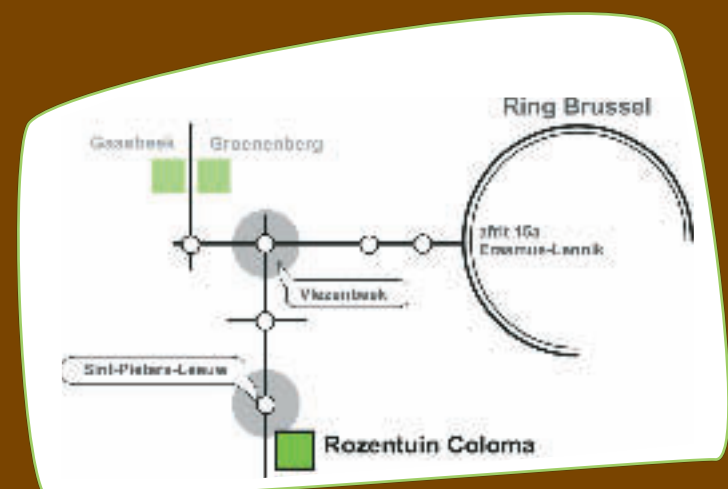

De Vlaamse rozentuin

- Geopend in 1996
- 40 variëteiten van Belgische prijswinnende rozen in het centrale geometrische gedeelte
- Ruim 250 Vlaamse prijswinnaars in de hoepelvormige bedden

Wegbeschrijving

De rozentuin van Coloma bereikt u gemakkelijk via afrit 15a van de Brusselse Ring. In het centrum van Vlezenbeek rijdt u linksaf richting Sint-Pieters-Leeuw. Het park Coloma ligt in het centrum van Sint-Pieters-Leeuw, de hoofdingang en de parking zijn te bereiken via de Jozeph Depauwstraat.

Kasteel Coloma

Taverne 'De Koetsier'

Sint-Sebastiaansstraat

balkon met mooi zicht op het wapenschild

wapenschild

rolstoelhelling

klimrozenkruisgang

ingang

De Rood-witte tuin

- Geopend in 1995
- Strakke formele tuin, verwijzend naar de vroegere moestuin en de kleuren van de baronie Roose
- Meer dan 150 variëteiten grootbloemige rozen en tros-heesterrozen

0 m 100 m